

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ ТА АГРЕСІЯ РОСІЇ ПРО УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Революція Гідності 2013-2014 рр. та війна українського народу проти російської агресії стали центральними подіями новітньої історії не лише України, а і Європи та світу. Революція Гідності сприяла відродженню цінностей свободи, гідності, переосмисленню багатьма людьми світу свого призначення. А російська агресія проти України змусила вільний світ усвідомити мету російського режиму та почати готуватися до опору. Оскільки революція ще не досягла своєї основної мети, а україно-російська війна продовжується, актуальним залишається осмислення їх причин та наслідків.

Мета дослідження – з'ясування причин та наслідків Революції Гідності та україно-російського протистояння в контексті сучасних соціально-політичних процесів.

Восени 2010 року Конституційний суд України незаконно передав Януковичу значно ширші повноваження, ніж ті, з якими він був обраний на посаду Президента. Це право формувати склад міністерств і відомств, Генеральної прокуратури тощо, а також звільняти уряд. Режим узяв під контроль бізнес та телеканали країни. Один із синів Януковича швидко перебрав контроль за лівовою часткою економіки. На чільних позиціях у владі переважали вихідці з однієї області. Ті, хто не був пов'язаний з найближчим оточенням Януковича, не мали шансів добитися успіху. Беззаконня несло загрозу фактично кожній людині. Для людей, не пов'язаних з владою та великим капіталом, майже не було можливостей добитися правосуддя. Правоохоронні органи зрослися з криміналом, їхньою ключовою метою став захист інтересів можновладців. За оцінками авторитетних експертів, кримінальна «сім'я» Януковича тільки в енергетичній сфері і державних закупівлях щороку незаконно привласнювала щонайменше 10 мільярдів доларів. Економіка швидко виснажувалася. Якщо у рік приходу Януковича до влади вона за інерцією ще зростала, то у 2012 р. зростання зупинилося, а з 2013 р. почалося її падіння. На момент обрання Януковича державний зовнішній борг становив 24,3 млрд доларів, а в березні 2014 р. – уже 36,9 млрд доларів. Україна все більше узалежнювалася від Росії, її криміналізованої влади. Чимало людей усвідомлювали, що підкорення України Росії могло означати фізичне знищення і геноцид українського народу, як це було в ХХ столітті. Народ і молодь були готові до рішучих протестів

Протягом 18–20 лютого загалом загинули 77 Євромайданівців, понад 700 зазнали поранень. А за весь час Революції постраждали 3,5 тисяч мирних громадян, більше ста з яких назвали «Небесною сотнею», було вбито або вони загинули від ран. Після кривавого розстрілу Майдану від режиму Януковича відвернулися навіть деякі його вимушені прихильники. У подіях Євромайдану в Києві брали участь 5% населення країни, в інших містах і селах – 6%, ще 9% населення допомагали мітингувальникам харчами, речами, грішми тощо. Майдан характеризувався колосальним масштабом. Кожен п'ятий дорослий громадянин України, або майже 10 мільйонів осіб, безпосередньо чи опосередковано брали участь у подіях Майдану.

Росія відповіла на перемогу Революції гідності гібридною війною. Вона мала на меті загарбати стільки території, скільки зможе. Гаслом «Новоросії» та «русского мира», що його підняла російська пропаганда, намагалися виправдати агресію проти українського народу, позбавлення його право на власну державу, культуру, історію. Більша частина земель, які в Росії шовіністи називали «Новоросією», історично належали до Київського князівства та Війська Запорізького, а їхні сучасні мешканці за авторитетними соціологічними опитуваннями у своїй більшості вважають Україну своєю Батьківщиною і не прагнуть відокремлюватися. Розраховуючи, що все піде, як при загарбанні Криму, Путін прорахувався щодо готовності українців захищати рідну землю. У березні проросійські сепаратисти за підтримки російських спецслужб почали вуличні акції на Донбасі та в деяких інших регіонах під гаслами приєднання до «Митного Союзу», «федералізації» тощо. Як і під час Другої Світової війни, знайшлися люди, які стали колаборантами, тобто зрадниками своєї країни, співпрацюючи із загарбниками. Чимало людей накликали біду на свій край, перебуваючи під

впливом російської пропаганди. Деякі зраджували свою країну, розраховуючи на більші соціальні виплати у разі окупації Росією. Інші, серед них злочинці та наркомани, сподівалися, що переворот винесе їх нагору і дасть змогу безкарно грабувати та займатися мародерством. Натомість, ядро сепаратистів становили російські агенти.

Під час війни відродилися самоповага, кращі героїчні військові традиції українського народу та готовність людей усіляко підтримувати свою країну: особистою збройною участю, волонтерською працею, грішми, майном. Волонтерський рух для допомоги армії та постраждалим цивільним досяг в Україні небувалих для сучасної Європи розмірів. Навіть діти надсилали захисникам Вітчизни заощаджені чи наколядовані гроші та свої малюнки.

Стійкість і мужність української армії, інших силових структур та підтримка армії з боку українського народу стали основними чинниками, які, поряд із тиском Заходу, змушували Росію йти на «заморожування» агресії. Всупереч ворожим підступам і пропаганді в Україні зміцнилася національна єдність. У питаннях захисту країни не існувало залежності від мови чи релігії. Попри жертви та економічні проблеми багато людей усвідомили цінність власної держави й армії для захисту життя. Мужній опір українців змусив розвинуті країни світу нарощувати міжнародний тиск на Росію, унаслідок чого вже за півроку російська економіка увійшла у глибоку кризу. У Європі та світі почалося усвідомлення загрози світовому порядку від російської агресії, важливості міжнародної солідарності з Україною в її боротьбі за незалежність. Українці своєю кров'ю платили за європейські цінності свободи.

Отже, Революція гідності змінила наш національний дух, зміцнила єдність українців, зробила переворот не тільки у внутрішніх справах держави, але й в зовнішніх теж. Ми бачимо, що головною метою революції було укласти асоціацію з ЄС та покращити тогочасне становище, дещо змінити владу, боротись за справедливість. Саме ця Революція є рушійною силою й на даний момент для усіх українців, які й надалі продовжують захищати нашу країну, відстоювати честь зватись справжніми патріотами своєї держави.

Можна виокремити п'ять пунктів, які підтвердила Революція гідності :

- 1) Народ України здатний до самоорганізації і це є його традиційна форма регулювання суспільних відносин, що присутня на рівні підсвідомості.
- 2) Саме здатність до самоорганізації дала змогу вижити під час Революції тоді, коли політичні лідери кидали український народ.
- 3) Середній рівень IQ українського народу значно вищий, ніж середні розумові здібності більшої частини теперішніх так званих народних депутатів, котрі є дуже далекими від потреб та інтересів народу.
- 4) Народ виступив за зміну Системи брехні, шахрайства, імітації демократії, тоді як отримав лише зміну одних некомпетентних політиків на інших, котрі прагнуть зберегти Систему.
- 5) Здолати корупцію, провести люстрацію, забезпечити економічний розвиток можливо лише тоді, коли буде встановлено реальний контроль народу за керівництвом, а політик виконуватиме лише роль слуги.

На нашу думку, саме ці п'ять висновків коротко, але влучно демонструють усі переваги і недоліки революції та все те, що ми змогли досягти під час неї та після її завершення. Та все ж ці всі події, які відбувались на українських землях, не були марними, адже ми змогли довести те, що у нас є прагнення до кращих умов, економічного піднесення, боротьби з корупцією, введення нових законів, а також до дотримання старих.

Список використаної літератури:

1. Головка В. *Революція гідності 2013-2014 рр. та агресія Росії проти України* / В. Головка, О. Палій, О. Черевко, С. Янішевський. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/content/temp/2015-04-29-revolucziya-gidnosti-uchnyam.pdf>
2. Кривітченко, О. О. *Євромайдан – майдан як біополітичні спільноті нового типу, що само організуються* / О. О. Кривітченко // *Грані*. – 2014. – № 6. – С. 69–75.
3. Куйбіда, В. *Ще раз про Революцію Гідності і завдання організованого українства* / В. Куйбіда // *Літературна Україна*. – 2015. – 22 січ. (№ 4). – С. 7.

Режим доступу: <http://www.library.tnpu.edu.ua/index.php/bibliography-lists/108-bibliography-lists-literature-15/1564-gidnist>

4. Мацегора, К. Майдан символізує вільну націю / К. Мацегора // Урядовий кур'єр. – 2015. – 24 лют. (№ 34). – С. 1–2.

5. Миколаєнко, І. Підробляли і протоколи, й судові рішення : [Євромайдан] / І. Миколаєнко // Урядовий кур'єр. – 2015. – 21 лют. (№ 33). – С. 3–4.

6. Петрос, О. До питання про соціальність Революції Гідності/О. Петрос // Літературна Україна. – 2015. – 23 квіт. (№ 17). – С. 5–6.

7. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін. За ред. М. П. Требіна. – Х. : Право, 2015 Режим доступу: <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/143/1-32.pdf>

8. Революція гідності 2013–2014 рр. та агресія Росії проти України// Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання. – 2015. – № 5. – С. 2–12.

9. Революція гідності: маємо пам'ятати / Тернопільська обласна бібліотека для молоді Режим доступу: <https://tobm.org.ua/revolyutsiya-gidnosti-mayemo-pamyataty/>

10. Рудакевич, О. М. Українська нація та національна держава в умовах сьогодення / О. Рудакевич // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : моногр. / авт. колектив : О. М. Рудакевич (керівник) та ін. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 10–26.

11. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право: Монографія

Режим доступу: <https://books.google.com.ua>

12. Гончарук, Т. В. Ментально-філософські засади національного буття, їх детермінуючий вплив на суспільні процеси [Текст] / Т. В. Гончарук // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Т. В. Гончарук, Н. В. Гнасевич, М. І. Гурик [та ін.] ; кер. авт. кол. О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 44–71

13. Гончарук Т., Шумка М. Національно-культурна ідентичність як маркер модернізованого українського суспільства // Філософія фінансової цивілізації: людина у світі грошей: Збірник наукових праць. Книга 6. – Л.: УБС НБУ, 2013. – 722с. – С. 391–399.

14. Гурик, М. І. Історична пам'ять народу у контексті актуальних завдань розбудови модерної української нації. / М. І. Гурик // Світоглядні та соціокультурні засади формування модерної української нації : монографія / Т. В. Гончарук, Н. В. Гнасевич, М. І. Гурик [та ін.] ; кер. авт. кол. О. М. Рудакевич. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – С. 90–113.15.

15. Гнасевич Н. В. Українська національна ідея: генеза та сучасний зміст / Н. В. Гнасевич // Світоглядні та соціокультурні засади формування української модерної нації: моногр. / авт. колектив : О. М. Рудакевич (керівник) та ін. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 256 с.